

I Am Made Anew:

What does “Days of Old” mean?

Kedushat Levi, Megillat Eicha 16

או יבואר, השיבנו ה' אליך ונשובה
חדש ימינו כקדם. (איכה ה, כא)
ויש דקדוק מאי כקדם. ויבואר על
פי המדרש

ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל
מעמך כי אם ליראה (דברים י, יב)
ואיתא במדרש (ב"ר כא) אין ועתה
אלא תשובה, ופירוש כך הוא, משום
דכל אדם ואדם מישראל מחיוב
להאמין באמונה שלימה שבכל רגע
ורגע מקבל חיות מהבורא ברוך הוא
כמו שדרשו (ב"ר יא) כל הנשמה
תהלל כל נשימה ונשימה תהלל י"ה
(תהלים קנ, ו) שבכל רגע החיות
רוצה לצאת מן האדם והקדוש ברוך
הוא שולח לו בכל רגע חיות חדש.

נמצא לפי זה מהני תשובה לכל
אדם, כי בעת שעושה תשובה
מאמין שהוא כעת בריה חדשה
ובזה השם יתברך ברוב רחמיו אינו
מזכיר לו עונות הראשונים.

אבל אם חס ושלום אינו מאמין בזה
חס ושלום לא מהני התשובה. וזה
פירוש המדרש אין ועתה אלא
תשובה, כיון שהוא מאמין שהוא
עתה בריה חדשה מהני לו תשובה.

וזהו פירוש הפסוק השיבנו ה' אליך
ונשובה, ואיך נשובה חדש ימינו
כקדם, ובו יבואר הגמרא (סנהדרין
צח.) אימתי אתי מר אמר לו היום
כו'. היום אם בקולו תשמעו,
כשתהיו על בחינה הזאת שבכל יום
נעשה בריה חדשה:

“Take us back, Lord, to You, and let us return, renew our days of old” (Eicha 5:21). To be specific, what does “[days] of old” mean? And one could explain this by way of the midrash:

“And now, O Israel, what does the ETERNAL your God demand of you? (Deut 10:12) and it says in the Midrash: “Now is nothing other than Teshuvah” (Bereshit Rabbah 21:6) and it is explained thus, because each person from Israel is obligated to believe with complete faith that at every moment we receive life from the Creator, Blessed Be, as it is explained, “Every [thing that] breathes praises – every single breath praises Yah” (Bereshit Rabbah 11, Psalms 150:6) – that in every moment, the living wants to leave a person, the Holy One Blessed Be, sends to [that person] in every moment, new life.

Because of this, for Teshuvah to be effective for each person, for at the moment that [person] does Teshuvah, that person believes that they are created with life anew and with this God, may God be Blessed, with God’s enormous mercy, does not remind them of their earlier sins.

But, if, God forbid, they do not believe this, God forbid, the Teshvuah is not effective. This is the explanation of the Midrash, “Now is nothing other than Teshuvah,” since that [person] believes that they are made with life anew, the Teshuvah is effective for them.

This is the interpretation of the verse, “Take us back, Lord, to You, and let us return,” and how is “renew our days of old?” this is what it says in the Gemara (Sanhedrin 98a) [Rabbi Yehoshua ben Levi encountered the Messiah and asks] “When will the Master [Messiah] come?”...“Today, if you will listen to his voice” (Psalms 95:7). When you [act] according to this quality, each day [a person] will be made with life anew.